

3. Lotte Kirkeby:

Lus

Teksten er en novelle fra novellesamlingen Jubilæum fra 2016.

- 1 Vi hentede hende på stationen, og det var Per, der fik øje på hende først. Hun stod ud af den fjerneste togstamme¹, nede i den anden ende af perronen², og så begyndte han at løbe. Hun så ham ikke, før han stod lige foran hende. Han havde bredt armene ud, mens han løb, som en fugl, der skulle til at lette, og hun lod sig falde ind i hans favn³.
- 5 Da jeg kom nærmere, kunne jeg se, at hun så træt ud, og da jeg lagde armene om hende, kunne jeg mærke, at hun havde taget på, selv om hendes tøj hang løst. Hun gengældte ikke mit knus, og hvis hun havde gjort det, ville hun have opdaget, at jeg havde tabt mig. Jeg havde tænkt, at det var bedst at tage en nederdel på, så hun ikke lagde mærke til det, men jeg vidste godt, at hun ikke ville gøre det, og at det hverken ville få hende til at føle skyld eller skam, hvis hun gjorde. Vi havde jo opdraget
- 10 hende til at lade være. Men vi havde aldrig, nogensinde, sagde jeg til Per så mange gange, at han til sidst bad mig stoppe, opdraget hende til at være en af dem, der bare rejser deres vej uden at sige noget.

- Hun havde sendt postkort til de små hver uge. Vi dampede frimærkerne af og satte dem ind i et album, og på de stempler, der var blevet sat oven på dem, kunne vi se, at hun bevægede sig mod syd,
- 15 som vinteren skred frem. Hun skrev, at hun savnede dem, og at hun havde det godt. Hun skrev også, at de skulle hilse os.

- Hun lod sig ikke mærke med, at hun havde gjort os urolige. Hun undskyldte ikke, og så stod vi der, på en perron mellem mennesker, som vi ikke kendte, og jeg krammede hende, selvom jeg mest havde lyst til at ruske⁴ hende. Jeg kunne næsten allerede se, hvordan hendes hoved bevægede sig frem og
- 20 tilbage, som om hun nikkede med alt for voldsomme bevægelser. Men jeg ruskede hende ikke. Jeg greb bare fat om hendes håndled og skubbede hende fra mig. Jeg holdt hende ud i strakt arm, og jeg ville se hende, for første gang i mange måneder, men jeg kunne lige så godt have kigget ind i hendes rygsæk, som var stor og beskidt, og som hun stadig havde på, og ikke ind i hendes ansigt, som jeg troede, at jeg kendte.

- 25 Hun trak sine hænder til sig og begyndte at gå, inden jeg kunne nå at sige noget. Hun satte sig ind på bagsædet. I bakspejlet kunne jeg se, at hendes øjenlåg var tykke, som om hun havde sovet hele vejen hjem i toget. Hun havde mørke rande under øjnene, selv om hun var brun, og det gjorde mig ikke noget, at hun så ældre ud, end hun var. Da hun mødte mit blik i spejlet, opdagede jeg, at hun havde fået

¹ togstamme: *togvogn*.

² perronen: *stedet, hvor man står på og af toget*.

³ favn: *arme*.

⁴ ruske: *ryste*.

skudt en ny ring ind i det ene øjenbryn, og jeg mærkede bekymringen slippe og en nysgerrighed spire
30 frem⁵. Jeg ville gerne vide, hvad hun tænkte om mig, og hvad hun havde lavet, men allerede der, i bilen, vidste jeg, at det aldrig ville ske.

Der var ingen af os, der sagde noget på vejen hjem. Måske faldt hun i søvn. Hun lukkede i hvert fald øjnene og lænede sit hoved ind mod døren. Jeg blev bange for, at den skulle åbne sig, mens vi kørte, og jeg vidste ikke, om hun havde husket at låse den, og om den kunne holde til presset fra hendes
35 krop, som var tung og træt. Hun sad bag ved Per, og ikke i midten, som hun plejede, når vi var der alle sammen, og hun havde en af de små siddende på hver side.

De lagde sig altid ind til hende, når vi kørte langt, og hvis de faldt i søvn, lod hun dem ligge. Hun sad helt stille, så deres hoveder ikke faldt, når vi drejede om et hjørne eller kørte over et bump, og jeg ville ønske, at de havde været her. Jeg ville ønske, at de sad sammen med hende på bagsædet, som et
40 fabeldyr⁶ med en fælles krop og tre hoveder, og at Per igen lagde sin hånd på mit lår og kun flyttede den, når han skiftede gear.

Men jeg havde sagt til dem, at de skulle blive hjemme. De kunne lave en overraskelse til hende. Det ville hun blive glad for, og da vi drejede ned ad grusvejen, kunne vi se det banner⁷, de havde lavet og hængt op på tørresnoren med klemmer. Det blafrede i vinden, men vi kunne alligevel godt læse, hvad
45 der stod.

De begyndte at råbe, allerede inden hun var kommet ud af bilen. De fortalte, at de havde lavet gaver, og at de havde savnet hende. Hun havde også savnet dem, sagde hun, men nu var hun sulten, efter rugbrød, og jeg blev glad for, at jeg havde lavet frokosten klar, inden vi kørte.

Da vi havde spist, gik Per ud i haven. Vi havde aftalt, at vi skulle gøre, som vi plejede, og jeg be-
50 gyndte at rydde af. Hun kom ud i køkkenet til mig. Jeg stillede skålen med resterne af den varme leverpostej fra mig og satte mig ned.

»Jeg går ud til far,« sagde hun, da hun havde stået der lidt, og så gik hun ned for at hjælpe Per med brændet. Det havde hun ikke gjort, siden hun var lille, hvor han kløvede⁸, og hun stablede til vin-
teren.

55 Jeg kunne se dem inde fra køkkenvinduet. Hun smilede. Det var første gang, siden hun var kommet hjem. Per strøg hendes pandehår, som var blevet langt, og som havde revet sig løs, væk fra hendes ansigt, og han trak hendes hoved hen til sig. Han kyssede hende på kinden, og så kom de små løbende. De pegede hen mod hønsegården, hvor der var kyllinger, og hun gav dem en svingtur hver, selv om de egentlig var blevet for store.

60 Jeg kunne se, at de alle fire grinede, men jeg vidste ikke hvorfor, og jeg blev stående inde bag det store vindue, hvor jeg var sikker på, at de kunne se mig. Jeg ventede på, at de skulle vinke til mig, eller at de skulle gøre tegn til, at jeg skulle komme, og hvis de gjorde det, ville jeg skynde mig ned til dem. Så ville jeg slå en streg over det hele⁹ og glemme alle de måneder, hvor hun havde været væk.

⁵ spire frem: *komme frem*.

⁶ fabeldyr: *fantasidyr*.

⁷ banner: *stort skilt*.

⁸ kløvede: *huggede brænde*.

⁹ slå en streg over det hele: *tilgive*.

Jeg vidste, at Per allerede havde gjort det. Det var den slags, han kunne. Han gjorde en dyd ud af¹⁰
65 ikke at stille spørgsmål, hverken til hende eller de små eller til mig, og alligevel fik han altid, hvad
han gerne ville have.

Hun var et af de børn, der altid havde haft travlt med at blive større. Hun var tidligt holdt op med at
græde, og hun kunne ikke sove, når hun lå sammen med os. Hun ville være alene, og allerede da hun
var lille, vred hun sig som en orm og stak af, hvis hun kunne komme af sted med det, når jeg tog
70 hende op på mit skød.

Hun holdt også tidligt op med at lege. Det var hende selv, der pakkede sin barndom ned i kasser, en
med dukker og en med klodser og en med udklædningstøj, som hun først stillede ind til de små, og
senere, da de blev trætte af at lege med det, ned i kælderen. Hun ville ikke have hjælp, og jeg op-
dagede, at jeg begyndte at bruge længere og længere tid på at frisere hende, og at jeg blev glad, når
75 Per sagde, at skolen havde skrevet, at der var lus igen, og at jeg godt kunne finde tættekammen¹¹
frem.

Da hun blev større, gjorde hun det selv, og hun lod de boller med kardemomme, som jeg bagte til
hende, stå på bakken uden for sit værelse. Om dagen låste hun døren, men om natten stod den på
klem, og jeg listede ind til hende, når hun sov. Jeg satte mig på hendes sengekant, og jeg kunne se, at
80 hun blev rundere et sted og mere markeret et andet. Jeg kiggede på hendes kindben, der var begyndt
at træde frem, sammen med brysterne, og på hendes hår, der havde lagt sig ind over hendes ansigt,
men så røg hestehalen, og hun begyndte at farve sit hår, og pludselig var hun væk.

Jeg var færdig med at vaske op og havde sat vand over til kaffe, da Per kom ind. »Hun bliver
hjemme,« sagde han.

85 Han virkede ikke overrasket over, at hun var kommet tilbage. Han havde heller ikke virket over-
rasket, da vi opdagede, at hun var væk. Det var dagen efter hendes attenårs fødselsdag, og han havde
sagt, han var sikker på, at hun nok skulle klare sig. Han var ikke bekymret, og han havde forsvaret
politiet, der aldrig gjorde noget, når den savnede person var myndig, og når der var livstegn.

Han mente, at vi skulle have givet hende lov. Hun havde spurgt, og hvis jeg ikke havde været så
90 stejl¹², ville vi have fundet ud af det. Sådan havde det været for ham. Mens jeg sad hjemme og læste
til eksamen, var han kørt til Paris på en gammel cykel med en spirebakke til bønner foran i kurven,
og jeg havde aldrig forstået, sagde han med en snert¹³ af noget i sin stemme, som jeg ikke kunne
kende, at folk var forskellige. Dengang kunne jeg heller ikke kende det blik, han sendte mig. Men det
kunne jeg nu. Det var ikke forsvundet, fordi hun var kommet hjem, og han kiggede på mig, ligesom
95 han havde gjort dengang, uden at sige noget og uden at smile, og så gik han ud i haven med den
kage, som jeg havde stillet frem til os på bordet.

¹⁰ gjorde en dyd ud af: *gjorde sig umage med*.

¹¹ tættekammen: *kammen, man bruger til at finde lus*.

¹² stejl: *streng*.

¹³ en snert: *en smule*.